

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **J. V.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. V., advokátom so sídlom v B., proti odporcom **1/ S. A.**, bývajúcej v B., **2/ P. A.**, bývajúcemu v B., zastúpeným JUDr. K. K., advokátkou so sídlom v B., **o určenie neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností v Stavebnom bytovom družstve, alternatívne o určenie neúčinnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19 C 29/2006, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. septembra 2007 sp. zn. 15 Co 142/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľky **o d m i e t a .**

Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 25. apríla 2007 č. k. 19 C 29/2006 návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala určenia neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v Stavebnom bytovom družstve, alternatívne, že táto dohoda je vo vzťahu k nej právne neúčinná, zamietol a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporkyni 1/ trovy konania 3 098 Sk k rukám právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Keďže v oboch prípadoch išlo o určovaciu žalobu v prvom rade skúmal, či u navrhovateľky existuje naliehavý právny záujem na takomto určení. Dospel k záveru o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na určení žiadanom v návrhu z dôvodu, že postavenie navrhovateľky by sa tým nijako nezmenilo. V exekúcii by totiž nebolo možné v zmysle ustanovenia § 113 Exekučného poriadku postihnúť členský podiel

v bytovom družstve, patriaci potom odporkyňa 1/ ako iné majetkové právo. Členský podiel v bytovom družstve je súborom majetkových a nemajetkových (osobných) práv a povinností člena družstva. Majetkový aspekt resp. právo nie je možné zo súboru týchto práv vyčleniť ako samostatné majetkové právo, ktoré by mohlo byť predmetom exekúcie v zmysle citovaného ustanovenia Exekučného poriadku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 26. septembra 2007 sp. zn. 15 Co 142/2007 na odvolanie navrhovateľky rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcom trovy odvolacieho konania 3 824,40 Sk k rukám právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V plnom rozsahu sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v oboch uplatnených petitoch, ktorý navrhovateľka odôvodňovala tým, že bez takéhoto určenia by sa nemohla domáhať vykonania exekúcie vecí, ktoré odporkyňa 1/ neplatne, v úmysle ukrátiť uspokojenie vykonateľných pohľadávok, previedla na odporcu 2/. Stotožnil sa aj s právnym názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého členský podiel v bytovom družstve predstavuje súbor majetkových a nemajetkových (osobných) práv a povinností člena družstva a exekúcia naň podľa § 113 Exekučného poriadku nie je prípustná. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Jeho prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p., lebo postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolanie odôvodnila aj tým, že konanie je postihnuté inou (nešpecifikovanou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žiadala, aby bolo rozhodnutie krajského súdu zrušené a vec mu vrátená na ďalšie konanie, prípadne zrušené aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 25. 4. 2007 uznesením pripustil zmenu návrhu tak, ako o ňu žiadala vo svojom podaní zo dňa 23. 11. 2006 (čl. 87 - 91), okrem časti, ktorá sa týka určenia neplatnosti darovacích zmlúv a neúčinnosti darovacích zmlúv týkajúcich sa hnutelných vecí. Výrok tohto uznesenia považuje za nepresný, nejednoznačný, nekonkrétny a nezrozumiteľný a podľa nej sa jej práve týmto postupom prvostupňového súdu odňala možnosť konať pred súdom. Súd prvého stupňa napriek odročeniu pojednávania 13. 11. 2006 za účelom odstránenia vady návrhu, na základe čoho písomným podaním z 23. 11. 2006 upresnila

petit, vo výroku uvedeného uznesenia jednoznačným a nezameniteľným spôsobom nekonkretizoval, ktoré zmeny návrhu pripúšťa a ktoré nepripúšťa. Keďže zmeny návrhu sa domáhala v čase, keď súd ešte nezačal konať vo veci samej, bolo by porušením jej ústavného práva na prístup k súdu a na spravodlivý proces, keby súd takúto zmenu nepripustil. Mala za to, že náležite odôvodnila naliehavý právny záujem na požadovanom určení, preto napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. A vady konania, ktoré sa vyskytli pred súdom prvého stupňa neboli odvolacím súdom odstránené, hoci mali byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

Odporcovia navrhli dovolanie ako nedôvodné a účelové zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na navrhovateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými

právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd v prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľke neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Podľa ustanovenia § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu zmeniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa ods. 2 súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa pojednávanie 13. 11. 2006 odročil na neurčito z dôvodu, aby zástupca navrhovateľky odstránil vadu návrhu v tom smere, že špecifikuje alternatívny petit týkajúci sa neúčinnosti právneho úkonu a to prevodu hnutelných vecí odporkyne 1/ na odporcu 2/ v lehote 10 dní (čl. 59). Písomným podaním z 23. 11. 2006 (čl. 87 - 91) navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu upresnila petit návrhu. Súd prvého stupňa na pojednávaní 25. 4. 2007 (čl. 100) pripustil zmenu návrhu uznesením v znení : „Súd pripúšťa zmenu návrhu tak, ako o ňu žalobkyňa žiadala vo svojom podaní zo dňa 23. 11. 2006 čl. 87 - 91 spisu okrem časti, ktorá sa týka určenia neplatnosti darovacích zmlúv a neúčinnosti darovacích zmlúv týkajúcich sa hnutelných vecí.“ Podľa názoru dovolacieho súdu výrok tohto uznesenia je určitý a jednoznačný. Súd prvého stupňa v ňom zrozumiteľne vyjadril, v ktorej časti zmenu návrhu pripúšťa a v ktorej nie napriek tomu, že neopísal doslovné znenie jednotlivých výrokov zmeny návrhu v podaní navrhovateľky z 23. 11. 2006. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením navrhovateľky, že by jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom a že by v dôsledku nepresnosti (nepreskúmateľnosti) uznesenia došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odňatie možnosti konať pred súdom nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie

s právnym posúdením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizácia jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). V konaní neboli zistené ani tzv. iné vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a navrhovateľka svoje tvrdenie o ich existencii ani nešpecifikovala.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a tzv. iné vady konania neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 4 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: